

Costos més baixos, preus iguals

Quan fa poc més d'un any de l'aplicació definitiva i sense límits de l'acord de la liberalització del comerç tèxtil (ATC), les botigues europees s'han inundat de roba asiàtica, però els preus, amb excepcions, amb prou feines si han variat.

Els comissaris europeus de comerç, Pascal Lamy i Peter Mandelson, van justificar l'eliminació de les quotes d'importació de roba, sobretot procedent de països asiàtics com la Xina, l'Índia, Indonèsia o Bangla Desh, pels avantatges que això havia de tenir per al consumidor. Un any després de l'aixecament de les quotes, però, els comptes no tan sols canten, sinó que desafinen força. Si bé el descens del preu real de la roba en l'àmbit comunitari ha estat d'un 16,2% de mitjana, les diferències entre estats són més que notables: si a la Gran Bretanya o a Irlanda hi ha hagut rebaixes importants –fins a un 50%– en alguns altres estats, com ara Grècia, Itàlia o l'estat espanyol aquesta disminució quasi no s'ha notat.

Això, si més no, ho denuncia un informe elaborat per l'Institut Kiel, encarregat per la Comissió Europea. En aquest informe se certifica també que allò que sí que ha caigut són els costos de producció europeus: ara són al voltant d'un 30% més baixos, de mitjana, que fa una dècada i la reducció afecta sobretot els estats amb una indústria més forta. Que precisament són les zones on coincideixen amb una incidència menor en els preus.

Segons l'Institut Kiel, "el diferent nivell d'obertura exterior i el grau de competència en el sector de la distribució a cada país expliquen que part de la caiguda de preus d'importació hagi estat transferida més als beneficis dels distribuïdors que no a les butxaques dels consumidors". I conclou que els beneficis d'aquesta liberalització resten condicionats "a la reforma dels sectors de distribució en l'àmbit de la UE".

El cas català. Aquesta paradoxa –menys avantatges per al consumidor on per altra banda més es perdia en relació amb la producció pròpia– ha estat especialment visible als Països Catalans, que concentren gran part de la indústria tèxtil de l'estat espanyol.

Segons un informe del Consell Inter-tèxtil Espanyol (CIE) –que agrupa les patronals del sector– al qual ha tingut accés EL TEMPS, l'IPC de vestuari entre el 2002 i el 2007 ha crescut d'un 13,5 %, mentre que l'IPC general ha augmentat d'un 19,4 %. Al conjunt estatal aquesta diferència quasi es duplica, amb un encariment del vestuari del 8,7 % dins d'un l'IPC general del 17,6. I, segons les dades de l'INE, això es reproduïx internament: les Balears –amb menys indústria– és on els preus de la roba es moderen més i Catalunya –amb més fàbriques– on ho fan menys. El País Valencià queda al mig.

Amb aquest creixement per sota

dels preus generals en tenen prou des de l'Associació Nacional espanyola de Grans Empreses de Distribució (ANGED) –que representa marques com C&A o El Corte Inglés– per argumentar que el sector "ja fa la seva aportació al control de la inflació" i que no se li pot demanar més. Unes altres empreses destaquen que, si bé els preus de les seves mercaderies han pogut baixar, han augmentat els costos en altres conceptes, com lloguer de locals o publicitat: "Paguem molt per estar als centres de les grans ciutats", afirmen.

Tot i aquesta curiosa actitud del mercat –en comparació amb alguns altres països europeus–, cap associació de consumidors catalana consultada no ha fet un seguiment del cas ni ha emprès cap investigació ni reclamació. De fet, totes les consultes fetes han rebut la resposta de "no ens ocupem d'aquesta qüestió".

Cost social. No hi ha dades exactes de què ha significat per al teixit productiu català la liberalització del mercat tèxtil. És evident que els anuncis constants de tancaments d'empreses i de deslocalitzacions de fàbriques han passat una factura, però no se sap exactament a quant puja. Les dades més aproximades les aporta el Centre d'Informació Tèxtil i de la Confec-

Les conseqüències a l'origen

Albert Sales, coordinador de la Campanya Roba Neta, no creu que les grans cadenes hagin pactat els preus, "perquè hi ha moltes empreses al sector i és difícil que es donin casos de pactes de preus, com sembla que sí que ha passat amb els aliments". Sales, però, és molt dur amb les grans multinacionals tèxtils. Activista d'una ONG que defensa el consum ètic al món de la roba, denuncia que aquestes firmes han anat *collant* els productors asiàtics –"veritables proveïdors captius",

segons diu. Utilitzant el seu "enorme poder de compra" han imposat unes condicions que s'han anat endurint una vegada i una altra amb "reduccions de preus, terminis de lliurament més curts i altres pràctiques". Un enduriment que els empresaris locals han traslladat als seus treballadors, que han vist degradar-se unes condicions laborals que ja no eren precisament bones. "No hi ha cap secret en els preus barats; si aquí s'han contingut, allà han disminuït" recorda Sales.

Las grans multinacionals tèxtils Imposen unes condicions molt dures als productors asiàtics per a obtenir més beneficis.

ció (CITYC), que ha calculat que a l'estat espanyol han tancat més d'un miler d'empreses i s'han perdut més de 50.000 llocs de treball els darrers quatre anys. Però no hi ha xifres més

Sobre les raons que aquesta contenció hagi estat tan limitada, opina que les empreses han preferit traslladar aquest diferencial cap als seus comptes de beneficis i no pas cap als preus. Això ha pogut ser així pel fet de "trobar-nos en un moment de bonança econòmica, en què la gent compra molta roba" i perquè el mercat de valors fa molta pressió a les multinacionals que hi participen per a "augmentar constantment els seus beneficis per sobreviure a la borsa". "No en tenen prou de mantenir-se, han de créixer, i molt, a cada exercici".

concretes ni desglossades per territoris. Des de CCOO es justifiquen assegurant que hi ha una gran dificultat per a fer aquests seguiments i que els resultats són molt diferents segons les metodologies.

Aquesta situació l'explica l'informe del CIE, per al qual "els increments de costos industrials superiors al creixement dels preus reflecteix el deteriorament dels resultats de les empreses". Això a la llarga —continuen— "condiciona la situació econòmico-financera de les empreses i representa un condicionament important sobre el seu potencial de creixement".

La situació, explica Josep Espígul, president de l'Associació d'Empresaris de Gèneres de Punt de Mataró i Comarca (Asegema), "tampoc no es nova, perquè el redactat de l'ATC s'ha negociat durant deu anys" i s'ha "donat un marge de temps per a adaptar-s'hi", encara que posa en dubte "els suposats

beneficis per al consumidor de les importacions a baix preu". Per a Espígul, el que s'ha de controlar ara és el "frau fiscal", perquè sovint aquests productes —assegura— declaren un valor encara més baix del que tenen per "reduir taxes" i demana que "s'intensifiqui la vigilància fiscal".

Encara que aquest empresari mataroní troba "evident" que "no hi ha hagut una repercussió directa en el consumidor", fa notar que les grans marques de roba han aconseguit una rebaixa generalitzada dels preus des que van començar a implantar-se: "Això de la samarreta a 6 euros o 8 era realment impensable abans de la seva aparició" i reconeix que "han socialitzat el mercat de la roba". No creu, però, que hi hagi motius per a sospitar d'un trencament de les lleis de la lliure competència.

Joan Canela i Barrull